

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 8-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnštvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettirista (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 4 strani.

Zopet razkrinkani!

Vsaka reč ima svojo dobro stran, tako tudi sedanja gonja protestantov od »evangeljskega bunda« zoper papeža in katoliško cerkev. Sveti Oče je za voljo ljubega miru odredil, da se enciklika o sv. Karolu Boromejskem v dijecejskih listih v Nemčiji ne objavi, toda miru gotovo ne bo, ker ga luteranci nočejo in se že dalje časa pripravljajo na »kulturni boj«. Boromejska enciklika jim je bila le povod, da se zaženejo v katoličane, ker jih njihov neprestani napredek boli in ker so sami tako razdrapani in se pastori med seboj tako koljejo, da jim je nova velika protikatoliška gonja naravnost potrebna, da njihova »cerkev« ne razpade. In ta gonja ima to dobro stran, da se katoličani od protestantov še bolj ločijo, za nas v Avstriji pa je še posebno koristna, ker je nasprotstvo med katoličani in protestanti za Slovane, v prvi vrsti za Slovence, le koristno, koristno pa tudi za poštene Nemce, katerim so se odprle oči, da vidijo, kdo vodi in zakaj ter s kakšnimi sredstvi se vodi zlasti na jugu boj zoper slovenski živelj.

Na čelu tega boja stoji Súdmarka. Súdmarko vodijo protestantje, Súdmarka dobiva podporo od »evangeljskega bunda« v rajhu, ta bund tudi plačuje pastore, ki v Avstriji za denar kupujejo duše za luteransko nebesa. Na čelu tega poprotestantovanja stojijo izmed pastorej mariborski Mahnert, lipniški dr. Albani in ljubljanski dr. Hegemann. Ti možje so dejanski duševni voditelji súdejskega dela in schulvereinskega dela. Ker je pa luteranstvo v svojem jedru nemoralno, je nemoralen tudi boj, ki ga vodijo te organizacije zoper slovenstvo. Nemški katoličani v rajhu so to že davnej vedeli in zato centrum ni nikoli podpiral súdejskega dela v Avstriji, nasprotno vedno le svaril Nemce, naj zanj nič ne žrtvujejo, ker je to delo protestantovsko, naperjeno zoper habsburško dinastijo in nemoralno, nemštvo samemu v škodo, ker mo-

Sveti Oče enciklike ni ne obžaloval ne razveljavil, kakor pišejo nekateri zaletavi liberalni listi; enciklika je seveda veljavna, ker je bila praviloma promulgirana in se te dni tudi objavi v Herderjevi zbirki enciklik.

bilizuje Slovence zoper Nemce in Slovence le ojačuje. — V tem zmislu so govorili poslanci centra tudi v državnem zboru v Berlinu. Avstrijski katoličani pa so bili do zadnjih dni v tem oziru slepi, še potuho so dajali luterancem. Ker so pa postali luteranci preveč predrzni, ker so prehitro pokazali svoje karte in ker se njihovo delovanje na slovensko-nemški meji zdaj bolj pozna na nemški katoliški koži, kakor na slovenski, so avstrijski nemški katoličani končno izpregledali.

Súdmarka je doživela zadnje dni hude poraze. Pastor Albani je razkril, kako deluje ravnotako zoper katoliške Nemce kakor zoper Slovence, v Lincu pa je morala pred sodiščem umakniti tožbo proti ondodnemu »Volksblattu«, ki je odkril njeno delovanje zlasti v Št. Ilju in ponudil za to tehtne dokaze.

Ravno zdaj pa, ko luteranci hrumijo kakor lačne bestije zoper katoličane, imamo pred seboj novo razkritje, ki bo brez dvoma močno učinkovalo med nemškimi katoličani v Avstriji.

Razkritje prihaja topot iz rajha. Evo!

Glasilno nemškega centra v Prusiji je te dni objavilo dobesedno sledeče:

Vorsicht bei nationalen Bettelbriefen aus Österreich!

(Previdnost pri narodnih fehtarskih pismih iz Avstrije!)

Nemški Schulverein v Št. Lenartu na Štajerskem pošilja marke in razglednice na vse ravnatelje pruskih višjih učnih zavodov, da jih ti med učitelje in učence v prid nemški šoli v Št. Lenartu razdele. Pošiljatev spremljajo z oklicem, v katerem trdijo, da v tem popreje čisto nemškem trgu mlajša generacija komaj nemško razume in govori. Informacije, ki smo jih dobili iz ondodnega kraja, pa pravijo: Šola je bila sezidana s pomočjo Súdmarke, ki je v svojem bistvu losvonromovska organizacija. Kjer le more, podpira protestantizem. Dozdaj na Štajerskem od te strani ustanovljene šole so bile redno predhodnice protestantovskih molilnic. Šola v Št. Lenartu pa je sicer že poplačana. Nabira se z lažnjivo pretvezo (v originalu: unter falscher Flagge) za zgradbo nemškega doma, v katerem pa je tudi dvorana za protestantovsko molilnico. V trgu so sploh samo štirje Nemci, ki pa nimajo otrok. V trgu je utrakvistična nemško-slovenska petrazrednica. Schulvereinsko nemško šolo so brez cerkvenega blagoslova »blagoslovili« z nekakim pustnim sprevedom, plesom in krokarijo.

V tej šoli so samo trije nemški otroci, iz Gradca doma, ostali so sami Slovenci. Stariši so deloma prisiljeni pošiljati otroke to šolo; so namreč večinoma popolnoma odvisni od svojih delodajalcev. Otroci se ničesar ne nauče in pridejo iz šole brez vsakih vednosti, zlasti krščanskega nauka, ki se mora v teh šolah nemško poučevati, nič ne znajo, vsled česar so pozneje najboljši material za losvonromovske pastore.

Nam Nemcem iz rajha se lažejo, da obstoji narodna nevarnost, ki je pa ni (»Man lügt den Reichsdeutschen was vor von nationaler Gefahr, die gar nicht besteht«, tako original); lažejo, da ni zadosti šol, čeprav so povsod utrakvistične večrazrednice; seveda te so »žalibog« katoliške, kar našim nacional. šovinistom ne gre v glavo. Drže se gesla: Nemec biti se pravi biti protestant in v slovenskem ozemlju ustanovljene šole imajo prav ta namen, da v prvi vrsti Nemce same poluteranijo.

Komentar je skoroda nepotreben. Nemški list iz rajha tu konstatira:

1. da Schulverein in Súdmarka iščeta podpore v Nemčiji in da se z nemškimi markami v Avstriji tlačijo Slovani ter dela konfesionalni razpor;

2. da Schulverein in Súdmarka nabirata z goljufivimi pretvezami;

3. da šol ne ustanovljata za »bedrängte Stammesgenossen«, ampak za ponemčevanje Slovencev;

4. da se avstrijski nemški nacionalci lažejo o narodni nevarnosti, katere ni;

5. da je vsaka schulvereinska šola predhodnica luteranske cerkve.

Pripomnimo še, da je ta članek ponatisnil že vorarlberški »Piusverein« v listu »Vorarlberger Volksfreund« in da so nemški svobodomiselnici že vsi v ognju.

Súdmarkovci bodo s svojo »evangeljsko« propagando temeljito falirali, tembolj ker nasprotstvo med katoliki in protestanti čedalje bolj raste. Protestanti naj le zabavljajo zoper papeževo encikliko — bodo videli, kaj bodo želi! Nemški katoličani v rajhu niso tako zagovedeni, da bodo svoje s težavo prisluzene marke metali v žrelo nenasitnih avstrijskih hetzpastorjev, ki vlečejo svoje gaže od Súdmarke in Schulvereina, pa tudi avstrijskim nemškim katolikom je padla mrena raz oči. Nemoralno delo ponemčevanja pod luteransko zastavo ne bo sadu imelo.

Papeževe besede v encikliki pa moramo zlasti Slovenci le pozdravljati in odobravati! Res je: tako nemoralnega, prevratnega in nasilnega verstva ka-

kor je luteransko, ni na svetu nikoder, to Slovenci čutimo na lastni koži! In zato je prav in naravnost zgodovinsko važno dejstvo, da je Pij X. z najvišje stolice jasno in glasno pred vsem svetom luteranstvo označil za to, kar je v resnici!

V boju za našo deco in našo last se bomo Slovenci odslej lahko tudi na to sklicevali!

Iz državnega zbora.

Zbornica je tudi včeraj zborovala. Sejo je otvoril predsednik pet minut čez tri. Češki radikalec Hajn je takoj ponagajal predsedniku in ga vprašal, kje da je tistih 100 mož, ki so potrebni za zbornično sklepčnost, nakar mu je odgovoril Pattai, da se more konstatirati sklepčnost šele, ko se prične reševati dnevi red. Šele, ko so prečitali došle dopise, je zamogel predsednik konstatirati sklepčnost, nakar so razpravljali o III. skupini proračuna. Nemški nacionalce Bendel zahteva Thayo železnico, popolnitev vseučiliških knjižnic in zavod za take bolnike, ki imajo raka. Češki agrarec Svejč govori češko. Poslanec Silberer (kršč. socialce) naglašja, da ministrstvo javnih del ne izpolnjuje tistih nad, ki so jih stavili nanj. Nato graja poštno upravo, ugovarja mu z medklici trgovinski minister Weiskirchner. Slama govori češko. Dr. Faidutti graja, ker vlada zapostavlja Goriško in Gradišče. Bje-ladinovič obžaluje, ker država pre malo skrbi za kotorsko boko. Češki agrarec Roskosny graja, ker je centralizirana uprava državnih železnic. Ko govori se Delugan in List, se razprava zaključila. Govorita še glavna govornika David in Stwertina, nakar razpravlja zbornica pozno v noč Lisyjev predlog, o bedi čeških tkalcev. Seja je trajala pozno v noč.

Vlada namerava končati proračunsko razpravo v četrtek zvečer. Ampak v skrbeh je pa le, kaj da store Jugoslovani in že račun na slovensko obstrukcijo. Ko se reši proračun, hoče dati osem dni počitka zbornici. Rada bi rešila vlada še davčno predlogo in pa italijansko fakulteto.

Sicer se pa pravzaprav parlamentarci za proračunsko predlogo bolj malo zanimajo. Pač pa živalno razmotrivajo, kaj da storita dr. Šusteršič in Udržal: Jugoslovani in pa češki agrarci. Vlada je že vpregla judovskega šmoka, da napada dr. Šusteršiča, dr. Kreka in Udržala, češ, nihče drugi, ka-

LISTEK.

Prešeren in romantika.

Jos. Puntar, Gradec.

I.

Ni mi na tem, da na tem mestu podam temeljito razpravo o razmerju Prešernovem do romantike, ker menim, da so v to poklicani bolj slavisti kot klasiški filologi, pač pa bi rad opozoril na smeri, ki naj bi kazale pot strokovnjaku raziskovalcu tega za našo literaturo in estetiko tako važnega problema. Zato mi je namen, da samo markiram te smeri, v kolikor so znane meni.

Za Zigonovimi razpravami v prešernoslovju med slovenskim literati ni zagledal svetlega dne noben spis, ki bi se bil lotil težkega »Čopovega problema«. Da je bil Čop Prešernov mentor in medij, po katerem je prihajala arhitektonska umetniška sila v Prešernove poezije in da je bil Čop učenec šole romantikov Schleglov, s tem dejstvom so se zadovoljili, kot kaže premirje po Zigonovih razpravah, slovenski prešernoslovci. Morda so uvideli, da končno Zigon ni kar tako brez pre-

misleka naslovil nanje tiste apostrofe v svojih razpravah. Prav ima namreč, ko pravi (Zbor. VIII., 98/99): »Kdor hoče do čudovitih globokosti Prešernovih, naj mi poizkuša slediti, če tudi morda s trudom. Mene samega je to stalo tudi — dela z glavjo! A spoznanje te globoke logike v teh lepotah Prešernove umetnosti in posebej spoznanje teh tajnih poti njegovega duha — ga bo oškodovalo. Pot do lepote gre pač (kaj hočemo!) v mnogem oziru ravno čez ozki, strogi most logike in matematike — —. »Morda ga tudi izmodre in ga preverijo te izkušnje, ki jih tu doživlja, da treba bridko resnega dela, preden črhneš o Prešernu, da treba tu študirati, in to leta in leta, ne le dni, a študirati — ne le Prešerna; pred vsem pa je treba nekoliko misliti, kakor sta mislila Prešeren sam in Čop, in ne — po svoje«. Da, mesece in mesece je treba žrtvovati študiju na vse strani in najrazličnejšim znanstvenim panogam, da dobiš samo pogled v zvezo niti, ki se predejo od Poeziji prek Čopa v sodobne kulturne pojave in daleč nazaj v staro davnino — klasičnega ideala lepote. Dolga in trudna, a tudi hvaležna je res ta pot vsaj za sledivca samega.

Zal, da se kritiki niso bili lotili te pozitivne strani: danes bi bili imeli

stvari, ki so še docela v mračnini. Menim namreč odgovor na vprašanje: »Odkod tiste od Zigona toli občudovane krasote pri Prešernu? Ali so res vse tako absolutno svojske Prešernovi umetnosti ali pa le relativno?« Skratka: škoda, da se nihče ni lotil »Čopovega problema«, dasi so ravno dejstva o Prešernu naravnost silila k zasledovanju niti, ki se predejo prek romantiške šole v antiko. Kako da se nihče ni lotil Čopa klasiškega filologa, Čopa učitelja poetike in estetike (tudi retorike)?

Kot klasiškemu filologu se mi to dejstvo zdi skoro nepojmljivo: dejstva vendar naravnost kažejo v antiko.

Seveda ta antika še ni tako pojašnjena ravno s stališča — poetike. Na drugem mestu podam vpogled tudi v to zamegleno vprašanje, ki pokaže, da se lahko smejjo klasiški filologi gotovim teorijam, a nikakor se ne smejo gotovim dejstvom, kažočim pot do prave razrešitve — problema.

»Čopov problem« slovenskim klasiškim filologom ni v posebno čast in ravno radi tega mi je, da spravim v tek to kočljivo, a velezanimivo vprašanje.

Z umetniškega in poetičnega stališča je zanimiv boj pristašev klasicistiške, po Winckelmannu in Lessingu

vzbujene šole in onih romantiške šole. Boj se je bil za umetniško - estetske principe. Ker sta obe šoli vsebovali zdravi osnovni misli, je povsem umevno, da so razboriti misleci skušali ekstreme zblížiti in spojiti v novo šolo, ki bi družila vse vrline te in one. Posredovalcem med obema lahko štejemo v prvi vrsti Fr. Schlegla. Njegova teorija je zadela pravo pot. Slovenci smo ravno te kompromisne šole lahko najbolj veseli, ker nam je dala — Prešerna!

Čopa pa ne more nič bolj karakterizirati, kakor ravno dejstvo, da je do umel Schlegla in kot strokovnjak poznavatelj antike in moderne samotvorno šel dalje po svoji poti in do zadnjega izkristaliziral s Prešernom sintezo med antiko in romantiko. Produkt spojitve staroklasiškega in moderno - romantiškega umetniškega ideala so Prešernove poezije: To nam postane jasno, kadar bosta srečno pojašnjeni obe komponenti Prešernove umetniške posebnosti: moderna in stara arhitektonska forma ter njene arhitektonske ideje.

Ker mi bo, kot upam, še dana prilika, da pojasnim Čopovo in Prešernovo razmerje do antike na drugem mestu, se v tem spisu tega vprašanja dotaknem le po potrebi. (Dalje.)

kor navedeni slovanski voditelji so tisti, ki ne dopuste, da bi vlada lepo dobila vse, kar hoče, ne pa da bi dala Jugoslovanom to, za kar imajo ravno toliko pravice, kolikor jo imajo Italijani. Šmok je zdaj grozno pogumen in napoveduje, da se bo morala obstrukcija, če jo Slovani vprizore, zlomiti z večdnevno sejo. To upa le judovski šmok v svoji kupljeni ljubezni nasproti vladi, medtem ko študirajo vplivni voditelji vladnih strank pratiko, ki jim kaže, da se bližajo juliju, največji vročini, v kateri jim ne diši boj dolgotrajnih sej v poletni soperici. To jim prav radi verujemo in se ne čudimo, ko razglašajo, da v slučaju slovanske obstrukcije ni misliti na to, da vlada dobi finančni program in žele, naj bi šla zbornica začetkom julija na počitnice. Parlamentarci delajo tudi na to, da bi imeli deželni zbori julija kratka zasedanja.

OGRSKE ZADEVE.

Justhovo stranko so volitve tudi veliko stale. Justh sam je najel na svoje posestvo 800.000 K, rodbina Fernbach, ki se je zelo zavzela za Justha, je pa izdala za volitve 1.600.000 K. Glede na državnozbornsko zasedanje se poroča, da postane starostni predsednik Madarasz, ki se brani, da vodi poslanca na dvor k prestolnemu govoru. Stranke so se včeraj dogovorile, kako si porazdelje v zbornici sedeže. Skrajno levičarjevo zavezame Justhovi, poleg njih bodo sedeli Košutovci, potem stranke iz leta 1867, demokrati, ostale manjše stranke in divjaki. Centrum in skrajno desno krilo zavzame vladna stranka. Redno prične poslovati zbornica 1. julija. Predsedstvo se izvoli šele v terek. Cesarja bodo v Budimpešti sprejeli nad vse slovesno. Zvečer v četrtek ob 9. uri prirede cesarju na čast serenado. Pelo bo 2000 pevcev.

CETINJE KRALJESTVO.

»Obzor« poroča, da se zavzemajo Rusija, Francoska in Angleška pri Turčiji za to, da ob Nikitovem vladarskem jubileju postane Črna gora kraljestvo in da se priklopi Črni gori Novibazar.

ALBANSKA VSTAJA.

Albanski pobunjeni pokrajini Malisija in Hasi sta zasedla Osman paša z 12 in Šefki paša s 15 bataljoni. Imeli so več bojev z Albanci, ki so bili poraženi. Turki so izgubili dva poročnika in 16 mož. V kosovem vilajetu so Turki dozdaj konfiscirali 54.000 pušk.

ŠPANSKI KRALJ NEVARNO OBOLEL.

Španski kralj je zelo nevarno obolel. Obraz so mu bolečine tako izpremenile, da ga ni mogoče več izpoznati.

ČESTITKE BARONU VAREŠANINU.

Sara je vo, 21. junija. Baron Varešanin je ob ponesrečenem Zerajčevem napadu dobil 899 čestitk in sicer 541 nemških, 347 srbo-hrvaških iz Bosne in Hercegovine kakor tudi čestitke iz Nemčije, Rusije, Francoske, Italije, Grške, Švice in iz Amerike.

RUSKI UČITELJI IN UČITELJICE V PARLAMENTU.

Dunaj, 21. junija. Včeraj popoldne je obiskalo parlament 50 ruskih učiteljev in učiteljic, članov »Moskovskega društva za razširjanje tehniških ved«, ki so na študijskem popotovanju. Med poslanci so vzbujali ruski gostje splošno pozornost. Bilo je med njimi tudi več učiteljev in učiteljic iz Sibirije in s Kavkaza.

Dnevne novice.

+ **Novo podružnice »Slovenske Straže«.** 10. julija se nadalje ustanove podružnice »Slovenske Straže«: 52. Stari trg pri Ložu. — 53. Stara Loka. — 54. Hinje. — 55. Pilštanj, moška podružnica. — 56. Pilštanj, ženska podružnica. — 57. Mengeš. — 58. Št. Vid na Planini. — 59. Podgora pri Gorici. — 60. Šturje pri Ajdovščini. — 61. Dol pri Ljubljani. — 62. Dramlje. — 63. Polica pri Višnji gori. — **Vsi, ki še niste naznanili, hitite z naznanili, da moremo pravočasno izposlovati vladno dovoljenje za ustanovitev podružnic.** V vseh krajih naj se zganejo naši somišljeniki in naj propagirajo misel za ustanovitev podružnic »Slovenske Straže«! **Naši verski in narodni nasprotniki nas kličejo na dan!**

+ **Slovinci in papeževa enciklika.** V nasprotju z nekim slovenskim liberalnim listom, kojega kolovodje se zdaj družijo s štajercijanci in losvonromovci, je vsak veren, pošten in resnično naroden Slovenec v sedanji gonji luterancev zoper papežovo encikliko seveda na strani svete Stolice. To pa zato, ker je naravnost epohalne važnosti, da se je ravno z najvišjega mesta krščanstva in z najstarejše in najprvotnejše prestolice krščanskega kulturnega sveta označilo luteranstvo za to, kar je v

resnici: za **nasilno, nemoralno in edinole razdirajočel** To Slovani, zlasti pa Slovenci najbolj vemo, zakaj ravno mi smo tisti, ki najbolj čutimo udarce, katere nam zada na meji tisti nasilni nemški nacionalizem, ki je v svojem jedru luteranski in luteranstvo tudi podpira! Z Luthrovim geslom gredo na nas v boj: »Haut's ihnen den Schädel ein!«, z brutalnostjo, ki jo je luteranstvo povzdignilo do višine »moralnega principa«, nas tlačijo in hočejo izbrisati s površja zemlje in za vzor jim je tista sirovost, koje najvišji predstavniki so bili Luther, Ulrik von Hutten, Zwingli in Filip hessenski. Piju X. zlasti Slovenci ne bomo mogli biti nikoli zadosti hvaležni, da je javno pred vso Evropo pribil nemoralnost in brutalnost luteranskega nemštva! Katoliška cerkev se je zopet pokazala za zaščitnico vseh, ki se proti temu nasilju branijo in med temi smo v prvi vrsti mi, ki hočemo v okrilju »Slovenske Straže« varovati našo grudo in našo deco pred tisto nekulturnostjo, ki jo je nemškemu narodu zapustil kot dedščino izkvarjeni menih Martin Luther.

+ **Dr. Hegemann**, prosluli hetz-pastor, ki ga je poslal na slovanski jug »Evangelischer Bund«, polemizira v »Aldeutsches Tagblatt« 21. t. m. zoper »Vaterland«, in pri tem mu je ušlo nekaj jako dragocenih priznanj. »Vaterland« je namreč objavil temeljito razpravo, v kateri na podlagi zgodovine dokazuje, da ima papež Pij X. prav, ko imenuje početnike reformacije nemoralneže in prevratnike. Ker »Vaterland« navaja same protestantske zgodovinarje, so pristaši »čistega« evangelija hudo v zadregi in dr. Hegemann sam je moral v boj. Pa slabo. Mož daje namreč »Vaterlandu« popolnoma prav. Luther je bil, tako priznava ljubljanski pastor, »v resnici v besedi in pisavi najhujši demagog vseh časov«, in »noben protestant, ki pozna zgodovino, ne bo danes tajil, da je početek angleške reformacije bila mesena poltenost kralja Henrika VIII., ki je hotel poročiti dvorno gospodično in imeti moškega potomca; res grd in gnjusen začetek!« Tako Hegemann dobesedno. Le to trdi, da se iz tega ne sme sklepati ničesar zoper reformacijo samo in da papež »po zakonih diplomacije« teh reči ne bi bil smel tirati na svetlo. Pastor ne vé, da enciklika Svetega Očeta niso nobena diplomatska dejanja, marveč pričevanja resnice, saj tudi sveti Pavel v svojih apostolskih pismih ni krivovercev ravno z bonboni obsipal. Reformacija pa, ki ima svoj izvor v poltenosti ubežnika meniha in najhujšega demagoga, ne more biti dosti prida. Če Hegemann navaja Kristusa, ki da je tudi »revolucionarno« nastopal in govoril, dokazuje s tem le, kako malo se peča z evangelijem, da si upa Kristusov nastop in delo primerjati z nastopom in dejanji tistega Luthra, ki je kneze pozivljaj, naj razbijejo kmetov črepinje in celo življe nje ni imel miru pred želim svoje huderazvite mesenosti. Ljubljanski pastor bi pač boljše storil, če bi, namesto da hodi na severno Češko cele mesece delat losvonromovsko propagando, za kar vleče mastne dijete od »Gustav-Adolf-Vereina«, vzel časih v roke sveto pismo.

+ **»Südmarki«** se v nemških krajih čedalje slabše godi. Razbili so ji že več podružnic, oziroma shodov, zadnjič v Wieselsdorfu pri Predingu na Zgor. Štajerskem. Potovalni učitelj Hoyer je prišel v tisto vas govorit za »Südmarko«, pa so ga kmetje nagnali. Župan je rekel: »Do wird nix ag'halt'n!« Hobt's a Dalabnis von das Bezirkshauptmannschaft, aft zeigt's es; wonn nôt, dann san mir die Herrn!« In Hoyer je moral pobrati šila in kopita. Šel je s par »svobodomiselci« v drugo sobo in se po paragrafu 2. zapri; kmetje so pa vrata izdrili, ne da bi bil navzoči orožnik kaj mogel in Südmarkovci so morali bežati na kolodvor. Kmetje so jih spremljali, se iz njih norčevali, storili pa nobenemu ničesar. Südmarka ima res žalostno usodo. Komaj se hoče razcveteti, pa naleti na najhujši odpor med Nemci samimi. Ni čuda, ko se je nedavno drastično pokazalo, kako dela za protestantizem v Št. Ilju in Nemce koprumpira, namesto da bi jih krepila. Südmarki pa se bo čedalje slabše godilo, ker naraščata nasprotstvo med katoličani in protestanti, po krivdi slednjih, ki hočejo Nemce komandirati. — Südmarka, zapomni si: »Ehrlich währt am längsten!« Društvo, ki ga vodijo slovenski renegati, ne bo daleč prišlo.

+ **Birma v škofji Loka.** Iz Škofje Loke se nam poroča: Dne 19. junija je bila pri nas birma. Birmanih je bilo do 500 otrok. Sprejem škofov v petek popoldan je bil veličasten, da še zlepa ne tako. Pri slavlolu pred c. kr. sodiščem, so pozdravili Presvitlega šolska mladina, zastopniki raznih naših dru-

štev, na čelu zastopnikov kat. pol. društva dr. Ivan Hubad, vrli Orli v kroju in obe Marijini družbi, mladeniška in deklška. Davkarijo je zastopal g. davčni upravitelj Uršič. Pred rotovžem je pozdravil nadpastirja g. mestni župan Niko Lenček, obdan od občinskih odbornikov S. L. S. Izmed liberalne večine občinskega odbora je bil samo en odbornik navzoč. Zminska občina je po svojem županu g. L. Dagarinu pozdravila g. knezoškofa v Puštalu. Ze pri sprejemu je bila velika večina mesta okrašana z zastavami, v nedeljo, na dan birme, so pa bile zastave razun par izjem, na vseh hišah. V petek zvečer so pevci na čast Presvitlemu zapeli par pesmi. Loka je te dni pokazala, da je in hoče tudi zanaprej biti Škofja, t. j. katoliška Loka. To je že druga birma pri nas tekem dobrega tedna. Prejšnji četrtek je bila namreč birma v nunsli cerkvi za gojenke notranje nunske šole.

+ **Shod »Kmečke Zveze« v Šmarjeti.** V nedeljo se je vršil v Šmarjeti shod »Kmečke Zveze« za mokronoški okraj. Poročal je dr. Lampe o delu deželnega zbora, o zakonih, zlasti o lovskem zakonu in o načrtu cestnega zakona in o akciji deželnega odbora za povzdigo živinoreje. Načelnik »Kmečke Zveze« za mokronoški okraj, g. Povše, je pojasnil, kako se snujejo živinorejske zadruge in je navedel za zgled šentrupertska zadruga, ki je od deželnega odbora že dobila plemenske živine. Na predlog domačega župana se je potem sklenilo, da se osnuje za Šmarjeto živinorejska zadruga, ki bo skrbela, da se ta kraj preskrbi s potrebnimi plemenjaki.

+ **Narodnjaki pa taki...!** Zadnje nedeljo so šli zastopniki kranjskega Sokola branit liberalno trdnjavo celo v Gorico. Da rešujejo ti tiči le trhleno liberalstvo, to je znano že zadnjemu fantiču na deželi; da pa tudi pridno nemškutarijo, če znajo, o tem smo se zopet prepričali zadnjič na jeseniškem kolodvoru. Ko se je vračal zastavonoša in starosta Sokolčev, dr. Kušar, v nedeljo iz Gorice, je na kolodvoru kramljal tako gostobesedno v neizogibni švabščini in sicer z družbo, ki dobro zna naš materni jezik, da smo se kar zgledevali... To so zastopniki narodne ideje! Dobro vemo, kaj jih družijo, narodnost jim je pa deveta brigada! Heil Sokol!

+ **»Koroščanci« z nemškutarijo!** Zadnji »Korošec« se veseli, da so pri zadnjih občinskih volitvah v Selah nemškutarji zelo napredovali. Najljubše bi mu menda bilo, da bi bila občina sploh prešla v nemškutarske roke, da bi potem po svoji krasni logiki lahko upil: »Klerikalci« so s svojo politiko spravili občino v nemškutarske roke. Sicer je pa narodni »Korošec« v svoji neumnosti v dopisu iz Sel izdal, kdo da je kriv nazadovanja v Selah, s temi le besedami: »Tu zdaj pogledajte, kaj vam je koristilo ruvanje proti »Korošču« v Selah.« To je popolno priznanje, da so pristaši »Korošca« v Selah volili — z nemškutarijo, kakor dela to vedno Ciril-Metodov Pristov v Prevaljah. To je narodnost liberalcev! Ko bi le en sam naš pristaš kedaj kaj takega storil, celo leto bi o tem trobili liberalni listi od »Naroda« do »Korošca«. Seveda je sploh nemogoče, da bi naša narodna stranka kedaj volila z nemškutarsko sodrgo, kakor pristaši »Korošca«.

+ **V Djakovo.** Gospode, ki se namestavajo udeležiti 4. hrvaško-slovenskega katehetskega tečaja v Djakovu, opozarjamo, da je čas zglaševanja do 30. t. m. Doslej so se priglasili trije ljubljanski katehetje. Podrobnosti o tečaju so popisane v zadnji (6.) številki »Slovenskega Učitelja«.

+ **Za ustanovnika »Slovenski Straže«** je pristopil č. g. stolni kanonik J. Šiška z zneskom 200 K. Hvala iskrena! Naj bi vsak dan prinesel novega ustanovnika »Slovenske Straže«!

+ **Hrvaško-srbska koalicija s kostmi in kožo prodana Khuenu.** Hrvaški člani zvršilnega odbora koalicije — Srbi so pri cerkvenem zboru v Karlovcih — so s težko muko končali elaborat glede na nastop in delovanje hrvaške delegacije v ogrskem državnem zboru. Kakšne »zahteve« in »pogoje« stavi ta elaborat Khuenu, se lahko razvidi iz tega, da ga koalicija skriva kot gad noge, da si z njim ne upa na božje solnce. Značilno je tudi to, da sta se posvetovanj udeleževala sekcijnska načelnika Čavrak in Amruš — Tomašičeva pooblaščenca. Sicer da bo v odobrenje še predložene poslancem, ko bodo zbrani v Pešti, a to je samo cenen izgovor. Koalicija bo tudi v Pešti ista poslušna, suženjsko udana dekla Khuena, kakor je doma na Hrvaškem — ako ne še bolj. To sarkastično konstatira tudi »Agramer Tagblatt« v svojem uvodnem članku z dne 20. t. m. Pravi med drugim: Kakor sedaj izgleda

da program koalicije in vlade, ni pričakovati drugega kot vrsto pobožnih želja, zahtev, ki so le za videz — tako-rekoč retoričnih zahtev. In politiki koalicije niso tako zabiti, da bi res čakali na kak vladen odgovor. Koalicija se je kot vladna stranka navadila visokoficijskih oblik in dela tajno politiko, kar ji pa vsekakor ne bo koristilo.

— **Sankcioniran deželni zakon.** Cesar je sankcioniral zakonski načrt o oprostivni doklad na osebno dohodnino, ki je bil sprejet lansko leto dne 28. decembra v kranjskem deželnem zboru.

— **Podružnica »Slovenske zveze« v kamniškem okraju.** V nedeljo, dne 26. t. m. se ustanovi podružnica »Slovenske zveze« za kamniški okraj. Vadijo se gospodične učiteljice, učitelji, katehetje in prijatelji šole. Sestanek točno ob 4. uri popoldne v »Katoliškem domu« v Kamniku.

— **Otroka zakurila sredi hiše.** V nedeljo, dne 19. t. m., je pustila Terezija Račič iz Cerklj svojega dva otroka brez varuha doma, ona pa je šla k sveti maši. Otroka sta sredi hiše zakurila, zgorelo bi lahko vse poslopje, ker je s slamo pokrito in stavba tudi lesena, ako ne bi sosed, kateri je bil slučajno doma, ogenj preprečil. Slišal je namreč jokanje deteta, katero je gorelo. Otrok je dobil velike opekline in se sedaj bori s smrtjo v bolnišnici. Sosed Miha Butara, ki je preprečil grozne nesreče, kajti pogorele bi lahko cele Cerklje, ker so bili ljudje vsi pri prvi sveti maši, zasluži primerne nagrade. Stariši, ne puščajte otrok brez varuhov doma!

— **Odlikovanje.** Kranjski deželni predsednik baron Schwarz je odlikoval Ivana Steleta, kurjača in strojniškega čuvaja, ter Ivana Goltesa, skladiščnega delavca v tovarni za smodnik v Kamniku s častnima svetinjama za 40letno zvesto službovanje.

— **Odlikovana ognjegasca.** Kranjsko deželno predsedstvo je odlikovalo člana ognjegasnega društva v Studencu Ivana Škraba in člana ognjegasnega društva na Vrhniki, Jakoba Kodermanna, s častnima svetinjama za 25letno uspešno sodelovanje v ognjegasnih društvih.

— **V šmonovem mlinu** še sedaj gori, kakor se nam poroča iz Rodice, in se razširja strašen smrad po okolici. Dasi se je voda že večkrat spustila čez vse pogorišče, se vendar v sredini ne more zadušiti. Sedaj so začeli razkopavati, da s tem uničijo ogenj.

— **Dunajski Prater** bo češki. Tako se blede nemškim listom, ker je takozvano »prvo kavarno« v Pratru kupil češki gostilničar Gabriel.

— **Slov. kat. akad. društvo »Danica«** na Dunaju ima v četrtek dne 23. t. m. svoj IV. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev. 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo klubov. 5. Sprejem novih članov. 6. Volitev revizorjev in letopisca. 7. Raznoterosti. Lokal: Leithner. Začetek ob pol osmi uri zvečer.

— **Visoki gosti na Brionskih otokih.** Nadvojvoda Salvator in njegova sinproga, hči našega cesarja, nadvojvodinja Marija Valerija, sta došla v četrtek popoldne z družino in spremstvom za dalje časa na Brionske otoke. Visoka družina je priplula iz Trsta z vladnim parobrodom »Pelagosa«. Cesarsko družino so sprejeli: podadmiral pl. Ripper, vođa okrajnega glavarstva v Pulju grof Attems in lastnik Brionskih otokov Kupelvišer.

— **Potresni pojavi.** Seismografični aparati na mornarični potresni opazovalnici v Pulju so naznanili v četrtek ob 5. uri 20 minut zjutraj lahek potres v oddaljenosti 2000 km. — Ob 7. uri 50 minut istega dne zjutraj pa katastrofalni potres v oddaljenosti 13.000 km.

— **Mornariški naraščaj.** Iz Pulja se poroča: Dne 20. t. m. so se gojenci mornarične akademije na Reki ukrcali na križarko »Cesar Franc Jožef I.«, ki odpluje na poučno potovanje v inozemstvo. Po končanem inozemskem potovanju se bo križarka pridružila eskadri da se tako dana prilika prihodnjim mornaričnim častnikom, udeležiti se velikih letošnjih vaj v eskadri. Gojenci I. letnika bodo na vojni ladji »Zara« prepotovali naše Jadransko morje, da se tako seznanijo z našim domačim morjem.

— **Zagrebski župan** se ne udeleži slovenskega shoda v Sofiji.

— **Umrla je** v Ribnici gdčna. Ana Bregar, stara 49 let. — V Zagrebu je umrl član »Domagoja«, phil. Niko Milanič. — Istotam je umrl kanonik dr. Martin Mantuci.

— **Tržaški svedrovci** so pretekli petek vlomili v tovarno za slamnike Vidali v Škorklji, preluknjali blagajno, pa niso v njej nič našli.

— **Pasji kontumac za občino M. D. v Pulju** je razveljavljen.

— **Pasji kontumac za občino Borovnjico.** Dne 6. in 7. t. m. klatil se je po občini Borovnjica nek neznan, srednje velik, po hrbtu črnosiv, po trebuhu rujavkastosiv pes, kratkodlak, dolgega repa, kratkih, pokoncu stoječih ušes. Popadel je sedem oseb in več psov. Radi tega odreja se na podlagi § 42., alinea 3 in 4, zak. o živinskih kugah, pasji kontumac za celo občino Borovnjico do preklica. Vsak pes mora biti ali priklenjen, ali pa mora imeti prikladen, popadanje popolnoma izključujoč nagobčnik. Prestopki kaznovali se bodo z zaporom do 2 mesecev, oziroma z globo do 600 kron. Vsako nadaljnje sumljivo obolenje je takoj naznaniti.

— **Umrla je** sinoči na Bledu gđna. poštna upraviteljica Ana Jerše, sestra gg. prof. dr. Jos. Jerše-ta in kapelana Valentina Jerše-ta. Naše najskrenejše sožalje!

— **Zoper tržaške svedrovce** Ivana Perissini, Rudolfa Zeglerja, Ivana Serbo in Vincenca Lugnevich se je začela včeraj v Trstu porotna razprava. Ker se za prve tri ni dalo nič dokazati, so bili oproščeni, Lugnevich pa obsojen na 8 mesecev. Izpuščen pa ni bil nobeden na svobodo, ker imajo vsi še presedeti kazni za druge lumparije.

— **Na smrt so obsodili** v Tridentu Kornelija Zamboni, ki je zastrpiti s slaščicami, v katere je dejal strihnin, mlado Julijo Dalmarega, ki je odbila njegovo ljubezen.

— **Smrtna kosa.** Iz Sežane: V soboto zvečer je umrla tukaj gospa Antonija Ostertag, sestra nedavno umrlega odvetnika dr. Josipa Ostertaga, v starosti 72 let. Pokojnica je zapustila vse svoje čisto imetje sežanskim revežem.

— **Enoletni prostovoljec — dezertir.** Enoletni prostovoljec, korporal dr. Farkaš, rodom Oger, je dezertiral v Italijo. Ves čas svojega službovanja v Gorici je kazal mržnjo in odpor proti vojaškemu stanu in ko je zadnji čas imel dopust, je istega prekoračil. Dr. Farkaš se nahaja v Milanu, od koder je poslal na vojaško poveljništvo v Gorico pismo, v katerem je povedal, da je dezertiral, ker ni mogel dalje prenašati vojaške službe. Kaj bo mož počel v Italiji, tega ni povedal; nemara ga razmere končno prisilijo, da se povrne v Avstrijo. In tu ga čaka ječa, triletna vojaška služba kot prostak in izguba doktorske diplome. Vojaške oblasti prikrivajo na vse načine ta slučaj.

— **Hrvatje za 5. julij.** Hrvatji so na posebnem shodu v Zagrebu, kateremu je predsedoval dr. Horvat, sklenili, da se 5. julij po vsem Hrvatskem praznuje kot naroden praznik in zbira obrambne darove. Shoda so se udeležile vse hrvaške stranke. Pokroviteljstvo za slavnosti tega dne je sprejel zagrebški župan Holjac.

— **Kaizlova vdova se poročila.** Praga, 21. junija. Vdova rajnega finančnega ministra dr. Kaizla se je poročila z dunajskim finančnim prokuratorjem dr. Rihardom Prašom.

Telefonska in brzojavna poročila.

JUGOSLOVANSKI VSEUČILIŠKI KLUB.

Dunaj, 21. junija. Danes je zboroval jugoslovanski vseučiliški klub, da sklepa o eventualnostih, ako bi se pogajanja z vlado nadaljevala. V kombinaciji so slovenske docenture na vseučilišču v Pragi, ki naj bi bile nekaka priprava za slovensko vseučilišče. »Slovenski Narod« bo priobčil razne vesti o tej stvari. Vaš poročevalec se je o dotičnih resteh informiral in izvedel, da niso resnične.

JUGOSLOVANI IN »SLOVANSKA UNIJA«.

Dunaj, 21. junija. Jutri se zbere parlamentarna komisija »Slovanske Unije«, v kateri bodo Jugoslovani zavzeli svoje stališče v zadevi laške pravne fakultete ter zahtevali, naj se »Slovanska Unija« izreče, da je solidarna z Jugoslovani.

PREISKAVA RADI NAPADA NA VAREŠANINA.

Zagreb, 21. junija. V Beču je bila hišna preiskava pri dijaku Zečeviću. V Zagrebu je bil včeraj ves dan zasliševan vseučiliščnik Mitrinović. Policija je vnaprej razne knjige in rokopiše, ki pripadajo srbskemu listu »Zora«, ki ga dijaki izdajajo na Dunaju. Dijak Šparović, ki se je preko Sarajeva vračal domov, je še vedno zaprt. Vsi ti dijaki so Hercegovci, ki so bili v osebnem priteljstvu in zvezi z Žerajevićem. Znanlo se je sedaj tudi, da je z napadcem stanoval v Sarajevu od 1. do 4. m. znani Srb iz Sandžaka Borisavčević, ki ni bil naznanjen. Skoro gotovo ta prinesel napadalca denar in orožje za napad.

— **CESAR V ŠT. HIPOLITU.** Št. Hipolit, 21. junija. Danes zjutraj se je cesar pripeljal v Št. Hipolit k jubilejnemu streljanju. Sprejem je bil velikansk. Po končanem sprevedu se je cesar vrnil na Dunaj.

NESREČA CESARSKEGA NAMESTNIKA SPIEGELFELDA.

Bregenz, 21. junija. Po ogledovanju škode, ki jo je napravila povodenj, je cesarski namestnik Spiegelfeld ogledoval si novi parnik za Bodensko jezero. Pri tem je padel in se ranil na nogi. Ostati bo moral par dni v postelji.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 21. junija. Danes je zbornica sprejela proračunske postavke trgovinskega, poljedeljskega, železniškega ministrstva in ministrstva javnih del. Nato se je pričela debata o finančnem ministrstvu.

OBOROŽEVANJE NEMČIJE.

Berolin, 21. junija. Nova vojaška predloga, ki bo predložena nemškemu državnemu zboru, bo zahtevala za 40 do 50 milijonov novih izdatkov za armado.

AEROPLANI ZA SRBSKO ARMADO.

Belgrad, 21. junija. Vojno ministrstvo je sklenilo, da naroči pet aeroplanov za srbsko armado. Aeroplane naroče v Nemčiji.

VELIK POŽAR.

Mohrleb ob Dnjepru, 21. junija. Velik požar je uničil tu 600 lesenih hiš, dve cerkvi in več javnih zgradb. Zgorelo je več oseb.

NEURJE V BOSNI.

Sarajevo, 21. junija. Tudi tu je bilo te dni silno deževje. Na raznih krajih je poškodovan železniški nasip.

VRNITEV ROOSEVELTA NESREČEN DAN.

New-York, 21. junija. Ko je Roosevelt pri svojem povratku v newyorški luki omenjal, da je lepo v domovini, nastal je, kakor smo včeraj kratko poročali, silen vihar. Ladja poveljstva luke se je potopila. Utonilo je 14 oseb. Strela je ubila 20 oseb. Vihar je luko silno opustošil — razkrival strehe, podiral dimnike in kamenitne stebre. Vlomilci so porabili zmešnjavo in izvršili več vlomov.

Ljubljanske novice.

lj Sokolska predrznost in njene posledice. Sokolska naprednost se navadno kaže v surovostih. V nedeljo teden so Sokoli na Ledini pretepli nekega mladčiča, ki je prišel na veselico obiskat svojega brata Sokola, ki ga je prosil, naj pride na razgovor. Mladenič se je mirno obnašal, ker pa so Sokoli vedeli, da je mladenič naš pristaš, je bil Sokolom to zadosten povod za dejanski napad na mirnega mladčiča. Taka je v dejanju sokolska kultura. Pri župi II. sokolska kultura ni mnogo boljša. V Frančiškanskih ulicah je v včeraj ob 1. uri zjutraj neki Osvald Branko, uslužbenec trdke Fetri-nelli v Logatcu, zapisal na zid hotela »Union« neke tako ostudne besede, da jih tu ne moremo imenovati. Narekoval mu je besede na glas — Sokol v kroju Bogomir Rajer iz Broda pri Logatcu. Zadnje besede ni mogel več zapisati, ker je prišel k surovina Sokoloma policijski agent. Ta prizor je gledal poročnik v rezervi Anton Vehovec 27. bramb. pešpolka, ki je bil v uniformi. O nekaterih drugih jako burnih prizorih za sedaj ne govorimo. Popolnoma upravičeno pa protestiramo proti temu, da bi v družbi takega sokolstva se nahajali uradniki deželnega odbora, naših zavodov in sploh zavodov, ki se opirajo po veliki večini na naše somišljenike! Toliko ozira na našo večino v oči gledal takih sokolskih izbruhov pač smemo zahtevati! To ni terorizem, to od nas zahteva spoštovanje samega sebe! Gospoda, ki hoče govoriti o terorizmu, naj pogleda na magistrat, kjer so se posebno zadnje čase razvili celo nad pristaši liberalne stranke krepki pojavi resničnega terorizma in naj pove, kaj bi se zgodilo na magistratu s takim uradnikom, ki bi pristopil k Orlovi ali k »Ljubljani«! Pri nas je bilo doslej tako, da je marsikje naša večina šla zadnji čas iz raznih ozirnov nastavljal gospode in gospodične, ki nam povsod najodločneje nasprotujejo, ki prezirajo ostantativno vse naše organizacije in priredbe. Sokolska in liberalna surovost, ki se kaže pri vsaki priliki, je kriva, da mora biti to drugače, da bomo odslej prenehali s popustljivostjo proti vsakomur, ki ne bo ravnal tako, kakor to zahteva čast naše organizacije. To je menda dovolj jasno in mi bi bili le hvaležni »Narodu«, da to ponatisne, da bodo to čitali vsi, ki so bili vsled naše malomarnosti

in popustljivosti tako predrzni, da so delali in se napram nam obnašali po njegovih navodilih.

lj Vincencijeva družba. Vsled sklepa upravnega sveta Vincencijeve družbe z dne 12. maja t. l. se ima osnovati »Patronat za zanemarjeno in osirotelo mladino« kot samostojen odsek z določenim delokrogom. Temu patronatu bode izvrševati isto nalogo, kakor jo ima »Delo serafinskih ljubezni« na Češkem in v Zgornji Avstriji. Osnovanje »patronata« se vrši v sredo, 22. t. m. ob 6. uri popoldne. (Poslopje Katoliške tiskarne, II. nadstropje). Člani in dobrotniki Vincencijeve družbe in prijatelji tega važnega podjetja so vljudno vabljeni.

lj Velika vrtna veselica »Katol. društva rokodelskih pomočnikov«. »Katol. društvo rokodelskih pomočnikov« je zopet pokazalo s svojo nedeljsko vrtno veselico v »Rokodelskem domu«, kako je priljubljeno med ljubljanskim občinstvom. Obširni vrt je bil poln gostov, da je primanjkovalo prostora. Pa tudi ni čuda! Saj »Društvo katol. rokodelskih pomočnikov« v Ljubljani slovi zaradi svojih izbornih veselic, iger itd. Ob priliki nedeljske veselice v »Rokodelskem domu« je bil vrt zelo okusno okrašen z lampijončki, zastavami, zelenjem itd., da je treba tudi v tem oziru izreči prirediteljem posebno zahvalo. Okusno je bil prirejen tudi oder za pevce in tamburaše. Žalibog ni imel oder zadostnega ozadja, ker se je petje preveč izgubljalo. Pevski zbor »Društva katol. rok. pomočnikov« je pod vodstvom mestnega učitelja g. Gorjupa izborno pel osem pesmi. Čista intonacija, sveži glasovi, lepi tenorji in izborna prednašanje je učinkovalo na občinstvo, da je navdušeno ploskalo pevcem, ki so morali navreči marsikakega pesem. Gotovo je to zasluga pevovodje! Ugajal je zlasti »Venček narodnih pesmi«, »Pastir«, »Na dan« in druge. Samoobsebi umevno je, da je tudi mladi tamuraški zbor vajencev pod vodstvom g. Jeločnika star. rešil svojo nalogo v splošno zadovoljnost. Lahko rečemo, da tako izvežbanega tamburaškega zbora se ne čuje povsod! Sicer je tamburica priprist instrument, ki se ga človek hitro privadi, ali dobro igranje nanjo se le redkokje čuje. Tu pa smo čuli lepo, mično tamburanje, dobro prednašano in enotno. Mnogo pohvale sta žela g. Fr. Jeločnik in g. Iv. Peterlin s svojim komičnim duetom: »Jokajoča rekruta«. Mnogo zdrvega in burnega smeja pa je zbudil g. Jernej Ložar s svojima kupletoma. G. Ložar je znan kot izboren komik. Na vrtu je tudi poslovala prava pošta, seveda šaljiva, ki pa je marsikoga bolj zadovoljila, kot pa državna. Da so se ljudje lovili tudi za srečo, ni treba še posebej povdarjati. Marsikdo je dobil v srečlovu lep dobiček, ki ga bo imel za spomin na prijetne trenutke, marsikdo pa je zopet dobil primeren šaljiv dobiček, da se je ob pogledu nanj zadovoljno nasmehljajal. Koriandoli, papirne kače in druge podobne prijetnosti so tudi storile svojo dolžnost. »Društvo katol. rokod. pomočnikov« z nedeljsko veselico ni samo doseglo popolnega moralnega uspeha, ampak tudi materielnega. Tozadevna zahvala pa gre v prvi vrsti gospej Mariji Globelnic in gospodičnam Jelici in Mariji Rebek, Anici in Rozi Šarabon, Lojziki Janc in Ani Česnovar, ki so z vso vno prodajale srečke, razglednice in drugo podobno blago. Bilo je v kratkem času vse razprodano. Točna in dobra je bila tudi gostilniška postrežba. Končno kličemo »Katol. društvu rokod. pomočnikov« v zahvalo za prijetno zabavo: Bog živi pošteno rokodelstvo!

lj V usta se je ustrelil danes v domobranski bolnišnici domobranski narednik Mežnaršič, doma iz novomeškega okraja. Smrtno ranjenega so prepeljali v deželno bolnico.

lj Ona družba, ki je v ponedeljek na Dunajski cesti našla turistovsko palico, klobuk, pelerino in nahrbtnik, se prosi, da to odda na policijo.

lj Aretacija. V petek je 23letni delavec Štefan Jesih iz Pregrade v Svarjem selu prenočeval z rezarjem Jakobom Jagodicem, kateremu je izmaknil čevlje in 50 K denarja ter se nato odpeljal proti Ljubljani. Po ovadbi je orožništvo policijo brzojavno obvestilo in ko je Jesih prišel v Ljubljano, ga je stražnik na južnem kolodvoru aretoval.

lj Razglas. Zaradi oddaje ključarskih del za zgradbo držav. obrtne šole v Ljubljani se bo vršila dne 2. julija t. l. ob 10. uri popoldne pri mestnem magistratu ljubljanskem, v prostorih mestnega stavbnega urada javna pismena ponudbena razprava. Načrti, proračuni in drugi pripomočki razgrnjeni so v pisarni.

lj 2000 vagonov betona bodo porabili za zidove na bregovih Gruberjeve-

ga prekopa. Doslej je v Gruberjevem prekopu dovršena komaj petina vsega dela. Največ betona bodo porabili na desnem bregu, ker je treba tamkaj zelo močnih zidov z ozirom na pritisk železniškega nasipa.

lj Železni most čez Gruberjev prekop strogo stražijo na obeh straneh čuvajci dolenske železnice, da ne hodi občinstvo čezenj in se ne zgodi kaka nesreča.

lj Vojaška vest. Polkovnik Edvard pl. Kreysa, poveljnik domobranskega pešpolka št. 27 v Ljubljani, je imenovan za poveljnika 52. domobranske pehotne brigade v Litomerich; polkovnik domobranskega pešpolka št. 27 v Ljubljani, Henrik Thalhammer, je imenovan za poveljnika tega polka. Včeraj se je od novega poveljnika 52. domobranske brigade poslovil tukajšnji častniški zbor domobranskega pešpolka, moštvo pa je porabilo to priliko za prisrčne ovacije g. brigadnemu poveljniku. Častniški zbor je z moštvom in z novo godbo spremil doseďanjega svojega polkovnika po ljubljanskih ulicah na njegov dom. Po ulicah je občinstvo vojake pozdravljalo z glasnimi »Živio« klici. Vojaki hvalijo doseďanjega polkovnika, da je bil zanje jako dobrega srca in dobrih rok, ki je vedno gledal na to, da ima moštvo zadostno hrano.

lj Nesreče na cesti. Danes popoldne so se za vojašnico splašili konji hlapcu deželne bolnišnice, Matiji Forjanu. Hlapec se je pri tem ponesrečil. Padel je tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se je šele čez dalj časa zavedel. — Ko je včeraj popoldne peljal po Poljanski cesti 14-letni Josip Slatner na ročnem vozičku sod vina, mu je zadaj pomagal riniti delavec Ivan Klinar. Pri tem je Slatner padel, sod se je pa zvalil na njega. Težko poškodovanega je prepeljal izvošček v deželno bolnišnico. — Predvčerašnjim popoldne je nek neznan kolezar na Zaloški cesti podrl na tla štiriletnega Karola Mehleta in mu zlomil levo nogo nad stopalom. Oddalil so ga v deželno bolnišnico. — Hlapec Gregor Bremc je vozil včeraj dopoldne opeko v Jožefinum na Poljanah. Ko je zapeljal v vežo, ga je voz pritisnil v zid in je nezavesten obležal. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj Duh se je omračil raznašalcu Karolu Hutu.

lj Izgubljen in najdeno. Knjigovodjeva soproga g. Amalija Sachsova je izgubila svilen ročno torbico. Vajenec Stanko Zalesjak je izgubil črno denarnico z manjšo svoto denarja. Čevljarjeva žena ga. Josipina Kumeljeva je našla srebrno žepno uro.

lj Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 Macedoncev in 30 Hrvatov, nazaj je prišlo 100 Hrvatov. V Heb je šlo 40 Hrvatov, v Buks 40 Macedoncev, v Ino-most 30 Hrvatov, v Beljak pa 25 Hrvatov.

lj Kranjsko društvo za varstvo živali je imelo včeraj zvečer svoj redni občni zbor v srebrni dvorani hotela »Union«. Zborovanje je vodil društveni predsednik g. deželni poslanec grof Margheri, ki se je v začetku zborovanja spominjal umrlih članov društva: Viktorja Recherja, Hermine Coloretto, Frana Grošelja, Josipa Jakliča, Petra Keršica, Konrada Lachnika, Ant. Medveda in Avgusta Neumayerja. Zborovalci so se dvignili na predsednikov poziv v znak sožalja s sedežev. — Tajnik dr. Ponebšek je poročal o poslovanju društva. Iz poročila posnemamo, da je imel poslovni zapisnik leta 1908 poslovnih števil 21, leta 1909 pa 34. Koncem leta 1909 je imelo društvo 209 rednih članov in 6 ustanovnih. Leta 1908 je imel mestni magistrat ljubljanski opraviti z 39 kazenskimi slučajmi radi trpinčenja živali. Kaznovalo se je obdolžence z globami 2 do 10 K, oziroma 6 ur do 3 dni zapora. Leta 1909 je bilo 34 kazenskih slučajev; v dveh slučajih se je kaznovalo s 3 dnevi zapora. V tem oziru si je pridobil zelo veliko zaslug g. dr. Ivan Robida, ki je vedno naznanil pristojnim oblastem vse kaznjive slučaje trpinčenja živali, če je bilo le mogoče. Poročevalec omenja, da se na Kranjskem zelo izkorišča ptičji lov. Kranjski ptiči se prodajajo v drugo mesta, Gradec, Dunaj, Celovec itd. Pohvalno je omeniti lovskega čuvaja Gorenjca, ki je zlasti lansko leto z vneto deloval za varstvo ptičev. Leta 1907 je bila kaznovana 1 priv. oseba zaradi prepovedanega ptičjega lova in dva šolska učenca, ki sta se naznanila šolskemu vodstvu. Leta 1908 je bila neka oseba policijsko kaznovana z globo 2 kron, dve pa strogo posvarjeni. Leta 1909 je bilo policijsko kaznovanih zaradi ptičjega lova 5 oseb z globami 3 do 6 K, v enem slučaju s 24 urami zapora, 1 šolski učenec pa se je naznanil

šolskemu vodstvu. Posebne zasluge za varstvo ptičev ima hotelir Kenda, ki oskrbuje pod tivolskim gozdom mnogo hranilnih hišic in gnezdilnic. V bližini hotela »Tivoli« gnezdi nad 20 skorcev po gnezdih. Krmiljenje ptičev se je opustilo v mestu, kjer se je redilo samo vrabce in golobe brez gospodarja, ter se je omejilo na tivolski gozd. Omenja, da je deželni zakonski načrt za varstvo ptičev eden izmed najboljših v cisaljtaniji poleg štajerskega in koroškega. Zaradi posredovanja društva se je omilil pasji kontumac. V Ljubljani je 40 krmilnih mizic, nekaj tudi na Gradu. Na deželo se je svoje dni poslalo čez 100 krmilnih mizic in čez 300 gnezdilnic. Omenja še, da je gospa pl. Borota darovala društvu 50 K, za kar se ji izreka iskrena zahvala. Poročilo se je soglasno odobrilo. — Iz blagajniškega poročila g. Frančiča posnemamo, da je imelo društvo 2952 K 53 vin. dohodkov, med tem je bilo 836 K članarine. Izdatkov je bilo 607 K 54 vin., med tem 267 K 37 vin. za ptičjo krmo. Društveno premoženje je znašalo 11. junija 1910. 2344 K 99 vin. — Poročilo se je odobrilo. Glede na proračun za prihodnje poslovno leto se je sklenilo, naj izdatki ne prekoračijo višine dosedanjih, razen v potrebnih slučajih. — Na predlog so proge okrajnega glavarja gospe Cronn se sklene, da se izroči gospodični Antoniji Levičnik, šivilji v Kamniku izredna nagrada kot povračilo za krmiljenje ptičev, ki ga goji z veliko vnemo. Na predlog dr. Robide se sklene, da društvo založi posebne diplome za one in v prvi vrsti za šolske otroke, ki pospešujejo varstvo živali. — Pri dopolnilnih volitvah v odbor se izvolijo stari člani: Marija baronica Lichtenberg, Gabriel Jelovek, Franja dr. Tavčarjeva, Berta dr. Trillerjeva, Viljemina baronica Gussich, Ferdinand Schulz, Mirko Paulin, Ludovik Moro; namesto Alcinde Mardetschläeger, ki se je preselila na Dunaj, se izvoli g. Božidar Doberlet in mesto odstopivšega Karola Jožefa Hamanna dr. Ivan Lavrenčič. Za revizorja sta se izvolila gospa Mazi in Merlak. — Na predlog g. dr. Ponebskega se sklene spremeniti pravila v toliko, da se zmanjša sedanjí odbor 30 članov na 12, od katerih morajo biti vsaj 4 v Ljubljani. Občni zbor je sklopčen, ako je navzočih vsaj 20 članov, ako ne, pa eno uro pozneje kot je bil sklican ne glede na število navzočih. — Sprejme se predlog dr. Lavrenčiča, da so predsedniki morebitnih podružnic člani osrednjega odbora. — Pri slučajnostih je poročal g. dr. Robida o spomenici, ki naj bi se poslala mestnemu magistratu in deželni vladi. Memorandum naj bi se izdelal v smislu najnovejših odredb, ki so se dosegle v Gradcu vsled posredovanja ondotnega društva za varstvo živali. Zaradi te spomenice se skliče jeseni izreden občni zbor, ki naj je spolni in odobri. Sprejel se je tudi predlog g. dr. Robide, da razpiše društvo 100 K za najboljše rokopis s temo: »Kako naj pospešuje šola in cerkev varstvo živali?« Rokopis naj bi obsegal 1 in pol tiskane pole. — Sprejme se predlog istega predlagatelja, naj kranjsko društvo posreduje pri dunajskem društvu za varstvo živali, da se skliče prihodnje leto na Dunaju ali kje drugod splošen kongres vseh avstrijskih tozadevnih društev, na katerem bi se razpravljalo o splošnih vprašanjih, kakor n. pr. o železnih živinskih transportih, kazenskih slučajih itd. Zgodilo se je, da je na železniški živina poginila od žuje, polomile perutnine noge itd. To pa vkljub temu, da mora pošiljatelj plačati za oskrbo in prehranitev živali posebno pristojbino. — Predsednik g. grof Margheri je zaključil zborovanje z zahvalo časopisju, ki je vedno radevolje podpiralo stremenje društva.

Ij Prva slovenska tovarna igralnih kart se je ustanovila v Ljubljani. Ta redka koncesija se je podelila našemu rojaku g. Franu Čebokliju. Upati je, da bo to novo podjetje uspešno delovalo.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	739.6	14.4	sr. jvzh.	pol. obl.	
21	7. zjutr.	740.7	11.5	sl. jvzh.	jasno	0.2
	2. pop.	739.0	19.1	sr. jvzh.	"	

Srednja večerajšnja temp. 16.5°, norm. 18.3°.

1691 **Proda se takoj po nizki ceni** 3-1

vila „Zofija“
pot v Rožno dolino 216 pri Ljubljani.

Izdajatelj: **Dr. Ignacij Žitnik.**

Dr. Josip Jerše, c. kr. gimn. profesor v Ljubljani, in Valentin Jerše, kaplan v Poljanah nad Skofjokoloko, javljata globoko potrtem srcem v svojem imenu kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikom svojim častitim duhovnim tovarišem kakor tudi vsem prijateljem in znancem, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi v boljšo večnost njuno iskreno ljubljeno, preblago sestro

ANICO JERŠE
poštno upraviteljico,

ki je včeraj, dne 20. junija ob 8. uri zvečer, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki, mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.
Zemski ostanki nepozabne rajnice se jutri, dne 22. t. m. zjutraj ob 8. uri na župnijskem pokopališču na Bledu položijo k večnemu počitku.
Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.
Preblago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.
V Ljubljani, dne 21. junija 1910.

1806

C. kr. 27. domobranski pešpolk v Ljubljani oddaja za leto 1910/11 zakupnim potom

dobavo sena, slame, premoga in drv.
Ponudna razprava se vrši dne 20. julija ob 8. uri zjutraj v proviantni pisarni, stara domobrankska vojašnica I. nadst., vrata št. 74. — Natančnejša pojasnila se dobe vsak dan od 8—12. ure v omenjeni pisarni. 1783

Edini zasebni slovenski zavod te vrste je
1781 4-1
Prvi slovenski zasebni trgovski tečaj

v Ljubljani, Turjaški trg št. 4
Vpisovanje 2. in 3. julija od 9—12, 2-4
Vsprejemajo se samo gojenke.

Hlapca - razvažalca
pive sprejme takoj zaloga pive Mengiške pivovarne Ljubljana, Matelkova ulica št. 19. Mesečna plača K 80. Oženjen ima prednost. 1805 1

Zaradi prenovitve kavarne
prodajo se
po ceni razni biljardi, lestenci za plin velika ogledala, kavarniška blagajna, stojalo za obleko itd. 1678 6-1

Vpraša se v kavarni Europa v Ljubljani.

Proda se lepa hiša
in hlev z vrtom, prodajalno z mešanim blagom ter žganjetočem. Odda se tudi v najem. Cena je 4200 K. Naslov pove uprava. 1750

Iz proste roke prodam
posestvo
enonadstr. hiša z vsem gospodar. poslopjem, tik farne cerkve St. Rupert, pripravna za vsako obrt ali prodajalno. Stanovanje v I. nadstropju nese 300 K. Vse leži prosto. Cena 12.000 K. Kupci naj se zglase pri meni. **Ivan Skufca, Draga 10; p. Višnjagora.** 1793 1-1

Radi družinskih razmer se da v najem dobro ldoča
trgovina z mešanim blagom
v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem. Lepo sortirana zaloga blaga je prevzeti pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe se prosijo pod »Dobra eksistencija«; poste restante Polzela v Savinjski dolini. 1792 3-1

Za kopalno sezono
obleke, plašče, frotir rjuhe in brisače, čevlje, avbe, klobuke, plavalne hlače in vse druge potrebščine priporoča

Modna trgovina P. Magdič
Ljubljana: nasproti glavne pošte. 1745 10-1

Prva švicarska tovarna za čokolado
išče pri odjemalcih izbornu uvedenega

zastopnika
Obširne ponudbe pod 1800. na upravo tega lista. 1800

Proda se takoj po nizki ceni 3-1

vila „Zofija“
pot v Rožno dolino 216 pri Ljubljani.

Izdajatelj: **Dr. Ignacij Žitnik.**

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Dva mlada psa
stara komaj 3 mesece, visoke rasti, pasme „doga“, se takoj prodasta.
Več se izve v gostilni »Anžič« Hradekega vas 26. (2-1)
1799

Malo lepo posestvo
p. d. pri Habnarč v Kotmarivasi tik cerkve pripravno za kako obrt, lep sadni vrt, zemljišča za 2 kravi in nekaj prešičev, se takoj proda z ugodno plačtivijo. — Več pove **Alojzij Stangl, kovač in posestnik v Kotmarivasi pri Celovcu.** 1801 (1-2)

Prihranite vsak dan
4.80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccolli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Polliterska steklenica Piccollijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

Dva učenca
sprejme takoj: Prva higijenična pekarna na Friškovcu v Ljubljani, Prisojna ul. št. 3. v hiši Hinko Privseka. Najlepa priložnost za pridobitev v to stroko spadajočih znanosti, posebno pa, ker je pekarna moderna in z električnim obratom opremljena. — Dečki dobrih starišev iz Savinjske doline ali Štajerske sploh, imajc prednost. 3-1

Trezen strojnik
ki zna kovaštvo ali ključavničarstvo, se sprejme v stalno delo s 1. julijem. Ravno tam dobi več dobrih mizararskih pomočnikov

stalno delo z dobro plačo. **Vstop takoj. ANTON KOLENEC,** parna žaga, mehnično mizarstvo, Mirna. 3-1
1775

Sukneno in moderno blago za moške obleke
v največji izbiri priporoča po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Več izurjenih
ključavničarjev in pomožnih delavcev
sprejme takoj kranjska tovarna za železnino v Kamniku. 1776 (2-1)

Vino po ceni.
Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac,** pošta in postaja **Roč v Istri,** belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Sprejemem takoj ali konec šolskega leta
! učenca !
iz boljše rodovine, s primerno šolsko izobrazbo v trgovino z mešanim blagom **Anton 1735 Trevn-a, Jesenice, Goranjsko.** 3-1

Odgovorni urednik: **Ivan Štefe.**